

Ширяєва Н. Ю.

*доцент кафедри менеджменту та управління проектами
Одеської державної академії будівництва та архітектури
м. Одеса, Україна*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТ - ОСВІТИ І ПРАКТИКИ БУДІВЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Анотація. Аналізується розвиток системи «освіта - наука - будівельний бізнес», наводяться позитивні та негативні симптоми розвитку складових цієї системи; виокремлюється значимість Одеської державної академії будівництва та архітектури для розвитку науки і будівельного бізнесу як брэнда з 85-річним досвідом співпраці.

Ключові слова: менеджмент - освіта, наука, будівельний бізнес.

Вступ. Досягнення Одеської державної академії будівництва та архітектури вказують на її істотний внесок в розвиток господарського комплексу України, викликає глибоку шанування і подяку вченим і фахівцям-практикам, які багаторічною плідною інтелектуальною працею удосконалюють практику управління будівельним бізнесом, орієнтованим на певний корисний результат для суспільства.

Постановка завдання. Проте має місце проблема управління розвитком такої складної системи взаємодій як «вища освіта - наука - бізнес». Принциповий симптом проблеми: зниження рівня міжгалузевої щільності зв'язків науки, бізнес-виробництва і вищої освіти, яка якісно знижує цінність їх сумісного результату продукту. Це підтверджують проміжні висновки наукових досліджень «Менеджмент-освіта і управління якістю в будівельному комплексі України» як програми «Проблеми розвитку менеджменту і маркетингу будівельного сектора Півдня України» (держ.реєстр. № 0106U000951), що становить, і тематики «Інноваційна парадигма управління проектами і програмами» (держ. реєстр. № 0112U003212).

Виклад основного матеріалу дослідження. Результати досліджень,

наприклад, показують, що в будівельних організаціях стабільні проблеми управління маркетингом, а саме: мають місце сигнали недосагнення маркетингових результатів, недостатньо задіяний комунікативний потенціал (від 9 до 32%), аналітичний потенціал (від 15 до 25%), виробничий потенціал (в межах 30%); поведінка будівельних організацій не завжди має клієнторієнтованість. Тому необхідно вибрати такий курс дій, який дозволить на 100% скористатися всіма сприятливими обставинами.

У зв'язку з цим для дискусії пропонуються такі питання:

1. Менеджмент-освіта. У складних реаліях глобальної економіки керівництво будівельних підприємств проявляє не тільки професійну волю, стратегічне мислення, інтуїцію, логіку, але і ухвалює управлінські рішення, засновані на положеннях науково-прикладних методик, які пропонуються зарубіжними і вітчизняними ученими, а також молодими ученими - магістрами і бакалаврами.

У Одеській державній академії будівництва і архітектури серед бакалаврських і магістерських тематик для будівельної галузі є, наприклад, такі напрями наукових досліджень: вдосконалення бізнес-менеджменту і комунікаційній діяльності за рахунок якісного управління маркетинговою діяльністю, використання правив імпрувменту і кайдзен; активізація кадрової політики по професійному розвитку персоналу; впровадження методів самооцінювання, бенчмаркінгу і інших методів діагностики результативності бізнесу будівельних підприємств.

Як студенти визначають напрями наукових досліджень? По-перше, за наслідками комплексного діагностування внутрішньою і зовнішньою бізнес-серед будівельних підприємств під час проходження студентом виробничої і переддипломної практик. По-друге, по напрямках науковій діяльності випускаючих кафедр, зокрема, кафедри «Менеджменту і управління проектами» в Одеській державній академії будівництва і архітектури. Результати наукових досліджень студенти публікують в наукових збірках і беруть участь в конференціях з маркетингу, менеджменту і управління

проектами, в студентських наукових конкурсах і чемпіонатах України з менеджменту і маркетингу; презентують їх під час захисту курсових і випускних кваліфікаційних робіт.

2. Наука. Глобалізація наукових знань нівелює грані між окремими науками, тому для сучасних науково-дослідних проектів і програм характерною є тісна міждисциплінарність наук. При цьому науковець повинен з високим ступенем відповідальності витримувати принципові правила етики науки, які передбачають істинність результатів наукового пізнання: достовірне обґрунтування наукових досліджень; збагачення свого наукового досвіду не тільки в межах однієї спеціалізації/науки; дистиляція об'ємних масивів наукової інформації так, щоб вона була зрозумілою для фахівців-практиків; логічна несуперечність і узгодженість наукових рекомендацій зі всіма процесами управління проектами/програмами в реальних умовах бізнес-виробництва.

Особливості глобальної економіки стимулюють розвиток науково-практичного інструментарію для якісного управління виробничо-господарської діяльності, орієнтованої на постійне удосконалення здібностей будівельних організацій. При цьому провідне місце займають маркетингові стратегії, які працюють для досягнення максимального результату виробничо-збутового процесу; формування дієздатної клієнторієнтованої моделі у виробничій, ціновій, сервісній і збутовій політиці будівельної бізнес-організації; відсутність в управлінні компанією «лоскутних» рішень.

Без сумніву, наука займає особливе місце в розвитку технологічної політики бізнесу/виробництва. Проте, на суб'єктивну думку автора даних тез, науковий персонал, що працює у вищій освіті, декілька «відірваний» від практики управління будівельним бізнесом/виробництвом, пропонуючи в основному теоретичну мову методичних рекомендацій і підручників. Саме тому до цих пір залишається актуальним афоризм «забудьте те, чому вас учили у вузі», яку практики бізнесу вимовляють випускникам вузів під час їх першого інструктажу на робочому місці. Саме на цьому перетині виникає

розбалансування ділових відносин науки і будівельного бізнес-виробництва, коли наука, м'яко кажучи, ігнорує досягнення практиків, наприклад, по методах імпрувменту і кайдзен, когнітивного маркетингу, альтернативного менеджменту, статистичним методам контролю якості, бенчмаркінгових процесів розвитку.

3. Бізнес/Виробництво. Відомо, що ефективна система координат бізнес-менеджменту вимагає клієнторієнтованості, ресурсозберігання, системного мислення і соціальної відповідальності перед споживачем (замовником, суспільством, конкурентами і іншими зацікавленими учасниками); орієнтація на партнерство з науковим персоналом; розвиток управління знаннями і компетенціями. Авторіві тез приємно відзначити позитивну динаміку розвитку вітчизняних будівельних бізнес-компаній у сфері житлового будівництва, зокрема, будівельних компаній в місті Одеса «Будова», «Кадорр груп», «Мікромегас», «Стикон» та ін. Результат високих темпів виробництва і об'ємів продажів перерахованих компаній підтверджується як державною статистикою України, так і позитивними відгуками від споживачів.

Проте, спостерігаються і негативні симптоми. Так, для частини організацій будівельного комплексу України характерною межею є формальний підхід до постійного вдосконалення/розвитку здібностей бізнесу і самої організації, іншими словами дотримання вимог національних і міжнародних стандартів якості обмежується лише розробкою Положення, що формально діє, про систему управління якістю продукції/услуг; а «проривні» проекти, орієнтовані на постійне вдосконалення якості виробничо-господарської діяльності реалізуються в недостатньому ступені.

Висновки. Система «вища освіта - наука - будівельний бізнес» має закономірну циклічність і взаємозалежність, при цьому головним завданням вищої освіти залишається зростання якості освітньої діяльності Одеської державної академії будівництва та архітектури.